

## 2. อภิปรายผล

การอภิปรายผลการศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของผู้อ่านต่อการเพิ่มคุณค่าของวารสารองค์กรจากการใช้ภาพประกอบ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

### 2.1 การเปิดรับวารสารองค์กร

ผลการวิจัยนี้ พบว่า การเปิดรับวารสารองค์กรในด้านการอ่านวารสารองค์กรของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามไม่สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ คือ กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามอ่านวารสารขององค์กรตนเอง เหตุผลคือ ทราบข่าวสารและเพิ่มเติมความรู้และประสิทธิภาพ พอใจในเนื้อหา/ประโยชน์ที่ได้รู้ข่าวสารทั่วไป ส่วนกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์อ่านวารสารขององค์กรอื่น เหตุผลคือ “อ่านเนื้อหาสาระ ข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ในวารสารองค์กรซึ่งเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับตนเองทำให้รับทราบความเป็นไปขององค์กร นั้น ๆ” แต่องค์กรของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มออกวารสารทุกเดือนเหมือนกัน

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ พัชรภา เขียวขำ (2546: 29 - 30 อ้างใน <http://www.tumjai.com/forum/photo>, กรีนเบิร์ก (Bradley S. Greenberg) อ้างใน ภริดา โกเชก, 2541: 16, ยุบล เบญจรงค์กิจ, 2534) ที่กล่าวไว้ว่า การเปิดรับข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตของมนุษย์ มนุษย์ยังจำเป็นต้องติดต่อสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ดังนั้น การเปิดรับข่าวสารของประชาชนจากสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคลจะช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้กับประชาชน ในแนวทางที่สอดคล้องกับ แนวคิดของ กมล ฉายาวัฒนะ (2539: 20) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของวารสารที่ยังเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ในยุคแรก ๆ ของการฟื้นฟูศิลปวิทยาและก็ยังคงใช้ในปัจจุบันและอนาคต ทั้งนี้ เพราะวารสารมีลักษณะที่ดีอยู่หลายประการคือ วารสารสามารถสื่อสารให้กับผู้รับสารได้ในลักษณะของรูปภาพ กราฟ ตัวอักษร เพื่อสร้างความดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร วารสารสามารถเก็บไว้ได้นาน ให้รายละเอียดได้มาก นำมาอ่านซ้ำได้หลายครั้ง และเนื้อหาของวารสารยังสามารถนำมาอ้างอิงเพื่อให้เกิดความเชื่อถือ เนื่องจากมีหลักฐานจากการค้นคว้า มีข้อมูลเป็นหลักฐาน วารสารมีความสม่ำเสมอในการเผยแพร่ ทำให้ผู้รับสารสามารถติดตามข่าวสารขององค์กรได้อย่างต่อเนื่องทำให้มีอิทธิพลต่อกลุ่มเป้าหมายเป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านได้ติดตาม วารสารสามารถกระจายเข้าสู่กลุ่มเป้าหมายอย่างกว้างขวางย่อมทำให้เกิดอิทธิพลกว้าง ยังมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับความประสงค์หรือความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งจะสร้างอิทธิพลต่อกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น และวารสารยังเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ช่วยให้งานหน่วยงานต่าง ๆ ได้รู้จักและเข้าใจองค์กรได้มากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการเปิดรับวารสารองค์กรนี้ยังสอดคล้องกับ Rainaldo Lunati (อ้างใน นฤมล พัฒนา 2542:16 - 17) ที่กล่าวว่า วารสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีคุณค่าและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะวารสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่รวมความคิดในแง่ต่าง ๆ ที่ร่วมสมัยกัน และการค้นคว้าวิจัยในด้านสังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และปัญหาทางเทคนิคใหม่ ๆ ในปัจจุบัน ความเด่นของวารสารที่มีมากกว่าหนังสือก็คือ ช่วยหาหนทางที่ช่วยส่งข่าวซึ่งเป็นการย้าถึงความจริงที่เกิดขึ้น และเพิ่มเติมไปยังผู้หนึ่งผู้ใดที่พยายามรับรู้เหตุการณ์นั้นทุกสาขา สำหรับกำหนดการออกเผยแพร่วารสารองค์กรของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มที่ออกเป็นรายเดือนนั้นสอดคล้องกับแนวคิดของ นันทริกา คุ่มไฟโรจน์ (2535: 4 - 7, วิจิตร อาวะกุล, 2539: 84 - 85, กนกพร ตั้งมหาสติดกุล, 2546) ที่กล่าวไว้ว่า วารสารต้องวางแผนการผลิตเพื่อลดปัญหาในการผลิตในเรื่องของขนาดรูปเล่ม การจัดหน้า การเสนอภาพประกอบ จำนวนพิมพ์ กำหนดการเผยแพร่ วิธีจำหน่ายจ่ายแจก งบประมาณในการจัดทำ การมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมไปถึงการสำรวจความต้องการของผู้อ่าน ทั้งนี้ วารสารต้องออกอย่างต่อเนื่อง ออกเป็นประจำ อย่างขาด ๆ หาย ๆ สะดุดชะงักกัน หรือช้ากว่ากำหนด เพราะการขาดหายไปนาน ๆ แล้วมาเริ่มออกใหม่เป็นการยากที่จะดึงดูดประชาชนให้กลับมาสนใจอีกครั้ง

## 2.2 ความคิดเห็นต่อการใช้ภาพประกอบเพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับวารสารองค์กร

### 2.2.1 สัดส่วนเนื้อหาต่อภาพประกอบ

ผลการวิจัยนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามและกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์มีความคิดเห็นเป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกัน คือ วารสารองค์กรควรมีสัดส่วนเนื้อหาต่อภาพประกอบ เท่ากับ 70 : 30 พอจะอธิบายได้ว่า ผู้อ่านเห็นว่าเนื้อหาข้อความควรมีมากกว่าเนื้อหาที่เป็นภาพประกอบในสัดส่วนที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก ดังนั้น ผู้จัดทำวารสารองค์กรจึงน่าจะจัดสัดส่วนเนื้อหาข้อความต่อภาพประกอบในสัดส่วน 70 : 30

### 2.2.2 ประเภทของภาพประกอบ

ผลการวิจัยนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามและกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์มีความคิดเห็นในแนวทางที่สอดคล้องกันคือ เห็นว่า ประเภทของภาพประกอบในวารสารองค์กร ควรเป็นประเภทภาพถ่ายเหมือนจริง รองลงมาคือ ภาพกราฟิก (ภาพวาด กราฟ แผนภูมิ) ด้วยเหตุผลที่ว่า ภาพถ่ายเหมือนจริงนั้นแสดงให้เห็นถึงความเป็นจริงของเหตุการณ์ เสนอข้อเท็จจริง ทันเหตุการณ์/ตามเหตุการณ์จริง ส่วนภาพกราฟิกนั้น กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามและกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ให้ความสำคัญรองลงมา ทั้งนี้ อาจเนื่องจากภาพกราฟิกมีคุณสมบัติช่วยลดความตึงเครียด สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาพประกอบใน

วารสารว่า ควรจะใช้ภาพถ่ายเหมือนจริง และภาพกราฟิก (สรรเสริญ เกริกอิทธิพล: 2543, สรศักดิ์ สมเจษ: 2542, เสวก นักร้อง: 2528)

**2.2.3 คุณลักษณะด้านเนื้อหา ด้านคุณภาพของการถ่ายภาพ ด้านความคมชัด ด้านการใช้สี ด้านองค์ประกอบของการจัดภาพ และคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ของภาพประกอบที่พึงประสงค์ในวารสารองค์กร ปัจจัยทางด้านศิลปะและปัจจัยทางด้านเนื้อหาในการใช้ภาพประกอบที่ส่งผลต่อการเพิ่มคุณค่าของวารสารองค์กร**

คุณลักษณะด้านเนื้อหาของภาพประกอบในวารสารองค์กร ผลการวิจัยนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าควรมีมากที่สุด คือ ภาพถ่ายจริง เสนอข้อเท็จจริง ทันเหตุการณ์/ตามเหตุการณ์จริง ส่วนกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์มีความเห็นว่า “ภาพประกอบในวารสารองค์กรนั้นต้องตรงกับเนื้อหาและอธิบายข้อมูลต่าง ๆ ให้ชัดเจนเห็นเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น เมื่อดูภาพแล้วควรมีความเข้าใจมากขึ้นและมีความครบถ้วนในด้านเนื้อหาของภาพ” ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ จันทนา ทองประยูร (2547: 144, 146 - 148) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของเนื้อหาภาพว่า ควรเป็นภาพที่มีความหมายทางวารสารศาสตร์หรือการสื่อสาร คือเนื้อหาในภาพสามารถสื่อสารจากผู้ส่งสารหรือผู้ผลิตภาพไปยังผู้รับสารหรือผู้ดูภาพได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้ส่งสารต้องการ เป็นภาพที่มีคุณค่าของความเป็นข่าว สามารถใช้รายงานเรื่องราว เหตุการณ์ และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากเนื้อหาในภาพได้ เป็นภาพที่บ่งบอกประเด็นสำคัญในภาพได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด ทำไม และอย่างไร เป็นภาพที่เป็นศิลปะการรายงานข่าวหรือเสริมเรื่องราวเนื้อหาด้วยภาพ นอกจากนั้น ภาพยังช่วยให้ผู้อ่านเพิ่มการรับรู้ความหมายของเนื้อหาข้อความ และช่วยขยายความกระจ่างชัดเจนของเนื้อหา ช่วยเพิ่มข้อมูลข่าวสารในสื่อมวลชนนอกเหนือจากเนื้อหาข้อความ ช่วยสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นและเข้าใจเหตุการณ์ที่ให้ความสนใจตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นจากการมองดูภาพ

ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับ ชีรพงศ์ ประดิษฐ์กุล (2546: 14) และ ประชิด ทิณบุตร (2539: 44) ที่กล่าวว่า ภาพประกอบสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสิ่งที่ผู้จัดพิมพ์ต้องพิจารณาจัดเตรียมมาอย่างรอบคอบ เหมาะสมและเข้ากับข้อความได้เป็นอย่างดี และควรมีคุณลักษณะของภาพประกอบที่ดีคือการทำหน้าที่ของภาพ ภาพมีหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง คือ ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ช่วยอธิบายเนื้อหาให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด ภาพจะแสดงเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้มาก โดยใช้คำอธิบายภาพน้อยที่สุด สื่อความหมาย ให้ความหมายแก่ผู้พบเห็นด้วยลักษณะของสิ่งที่ปรากฏในภาพนั่นเอง เพื่อช่วยให้ผู้อ่านแปลความหมายของภาพนั้นได้อย่างถูกต้องแน่นอนยิ่งขึ้น และใช้ตกแต่งหน้า นอกจากนั้น ต้องรู้ ต้องเข้าใจคุณภาพและความหมายของภาพประเภทต่าง ๆ เพื่อจัดลงพิมพ์ได้ทันกับเหตุการณ์ ความ

สนใจ โอกาส เวลา หรือสมัยนิยมซึ่งเป็นทั้งภาพถ่าย ภาพเขียน ภาพประติมากรรม การคัดเลือกภาพถ่ายต่อการพิจารณาในการสื่อความหมายและคุณภาพในการถ่าย คุณภาพในการสื่อความหมาย หมายถึงสามารถบอกเรื่องราวได้ ภาพซึ่งบอกเรื่องราวได้ควรเป็นภาพที่ถ่ายทำขึ้นอย่างสมบูรณ์ตามหลักการถ่ายภาพ และคุณภาพในการถ่ายภาพ ภาพเป็นจุดเด่นมากพอ ๆ กับเนื้อความ และภาพก็อธิบายเรื่องราวได้ด้วยตัวเอง โดยมีการกำหนดตำแหน่งและขนาดของภาพประกอบและคุณค่าของภาพ รวมทั้งความเด่นและความสำคัญของภาพตามความเหมาะสม รายละเอียดของภาพมีผลต่อการรับรู้และความสนใจของคนจึงควรระมัดระวังรายละเอียดที่มีมากเกินไปในภาพ ถึงแม้รายละเอียดของภาพสามารถทำให้ดูเหมือนจริงและน่าสนใจ แต่ถ้าหากมีรายละเอียดที่ไม่จำเป็นมาก ๆ ก็อาจดึงความสนใจไปจากจุดที่ต้องการหรือสร้างความสับสนได้ ดังนั้น ภาพประกอบควรทำให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาและยังมีสีสันสวยงาม ดึงดูดความสนใจได้ดี (วิญญู สุวรรณเพิ่ม, 2519: 8, สมควร เพียรพิทักษ์, 2544: 78, ชีรพงศ์ ประดิษฐ์กุล, 2546: 14, จันทนา ทองประยูร, 2547: 183, เพ็ญพร ต่อสกุลแก้ว, 2541)

ผลการวิจัยนี้ พบว่า คุณลักษณะด้านคุณภาพของการถ่ายภาพของภาพประกอบในวารสารองค์กร กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามและกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์มีความคิดเห็นในแนวทางที่สอดคล้องกันคือ ควรมีความสูง มีความละเอียด มีคุณภาพสูงที่สุดในการใช้งาน แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังสูงมากในด้านคุณภาพของการถ่ายภาพประกอบที่ใช้ว่ามีคุณภาพสูงสุด และคุณลักษณะของภาพประกอบด้านความคมชัดที่พึงประสงค์ในวารสารองค์กร กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม มีความคิดเห็นในแนวทางที่สอดคล้องกัน คือ ควรมีความคมชัด/ชัดเจนมากที่สุด

ผลการวิจัยนี้ พบว่า คุณลักษณะด้านการใช้สีของภาพประกอบในวารสารองค์กร กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ที่ควรใช้มากที่สุดคือ ควรใช้สีสดใส ส่วนกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่า “ด้านการใช้สี ควรมีความเหมาะสมกับเนื้อหา” ทั้งนี้ ภาพสีบ่งบอกความเป็นจริง ดึงดูดธรรมชาติมากกว่าภาพขาวดำจึงดึงดูดความสนใจได้มากกว่าและก่อให้เกิดผลกระทบทางอารมณ์มากกว่า การใช้สีผิดจากธรรมชาติและ การใช้สีผิดข่มก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าการไม่ใช้สีเลย การใช้ภาพสีมีวัตถุประสงค์เพื่อดึงดูดความสนใจ ก่อให้เกิดผลกระทบทางจิตวิทยาต่อผู้อ่านหรือผู้ดู สร้างความสัมพันธ์กับวัตถุที่เนื้อหานั้นสื่อตามความจริงที่มนุษย์รับรู้ ช่วยให้ผู้อ่านหรือผู้ดูจดจำเนื้อหาได้นาน และช่วยสร้างบรรยากาศและความรู้สึกที่ดีแก่ผู้อ่านหรือผู้ดูโดยใช้สีได้สมดุล กลมกลืนได้สัดส่วน และเป็นเอกภาพ (จันทนา ทองประยูร, 2547: 194 - 195, 199 - 200)

ผลการวิจัยนี้ พบว่า คุณลักษณะด้านองค์ประกอบของการจัดภาพในวารสาร  
องค์กร กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ควรมีมากที่สุด คือ จัดภาพได้เหมาะสม  
สมดุล/สมสัดส่วน เหมาะสมกับเนื้อหา และเหตุการณ์ของภาพ มีความสมบูรณ์ ส่วนกลุ่มตัวอย่าง  
จากการสัมภาษณ์มีความคิดเห็นในแนวทางที่สอดคล้องกัน คือ “การจัดภาพควรจัดภาพให้มีความ  
เหมาะสมกับเนื้อหา” สำหรับคุณลักษณะของภาพประกอบด้านอื่น ๆ ในวารสารองค์กร กลุ่ม  
ตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าควรมีมากที่สุด คือ ควรดูแล้วเข้าใจได้ทันที ส่วนกลุ่ม  
ตัวอย่างจากการสัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่า ควรมีมากที่สุดคือ “ภาพประกอบช่วยเพิ่มความสุขใน  
การอ่านให้กับผู้อ่าน ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ชวนให้ติดตามเนื้อหา” ส่วนปัจจัยทางด้าน  
ศิลปะในภาพประกอบ ผลการวิจัยนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามและกลุ่มตัวอย่างจาก  
การสัมภาษณ์มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน คือ เห็นว่า ช่วยดึงดูดใจ และปัจจัยทางด้านเนื้อหาใน  
ภาพประกอบ กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามและกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์มีความคิดเห็น  
สอดคล้องกัน คือ มีเนื้อหาเกี่ยวกับความจริงตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ประชัน วัลลิโก (2545: 149 และ วิษณุ  
สุวรรณเพิ่ม, 2542: 181) ที่กล่าวว่า คุณภาพของภาพจะต้องดี ภาพจะต้องมีความคมชัด มี  
องค์ประกอบที่ดี และมีเนื้อหาที่สื่อความหมายได้ดี ภาพจะต้องมีคุณภาพดีในการถ่ายทำ  
สอดคล้องกับ แนวคิดของจันทนา ทองประยูร (2547, 165 - 166, 168) ที่กล่าวว่า การบรรณาธิกร  
ภาพที่ดี เริ่มจากภาพคุณภาพดี นั่นคือ ได้ภาพต้นฉบับที่มีเนื้อหาและใช้เทคนิคการถ่ายภาพที่ดี  
ปัจจัยทางเทคนิคที่ควรคำนึงถึงในการเลือกภาพข่าวได้แก่ ความคมชัดของภาพ ความสมดุลของ  
องค์ประกอบสำคัญในภาพกับองค์ประกอบอื่น น้ำหนักสีของภาพ ความเปรียบต่างของภาพ  
รายละเอียด เป็นต้น ในแนวทางที่สอดคล้องกับ ประชัน วัลลิโก (2545, 149 - 161 และ วิษณุ  
สุวรรณเพิ่ม, 2542: 181 - 182) ได้กล่าวถึงภาพประกอบไว้ว่า ควรหาภาพที่มีความหมายและมีความ  
ชัดเจนควบคู่กันไปโดยพิจารณาจากภาพจะต้องให้ความหมายหรือบอกกล่าวอย่างใดอย่างหนึ่ง บาง  
ภาพเป็นเพียงบันทึกเหตุการณ์ธรรมดา แต่บางภาพอาจจะถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกและทัศนคติ  
ของบุคคลในภาพได้ คุณภาพของภาพจะต้องดี ภาพจะต้องมีความคมชัด มีองค์ประกอบที่ดีและมี  
เนื้อหาที่สื่อความหมายได้ดี เลือกภาพที่ดีที่สุด เพราะภาพบางประเภทได้รับความสนใจเป็นพิเศษ  
และภาพที่มีคุณภาพจะต้องมีความคมชัด

ผลการวิจัยเรื่องคุณลักษณะด้านองค์ประกอบของการจัดภาพในวารสาร  
องค์กรนั้น สอดคล้องกับ สมควร เพียรพิทักษ์ (2544: 82 - 83, สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2542: 176,  
หทัย ดันหยง, 2527: 39 - 43, ประชิด ทิณบุตร, 2530: 47, มาลี บุญศิริพันธ์ และพงษ์ศักดิ์  
พยัณวิเชียร, 2540: 758) ที่กล่าวว่า การจัดเรียงภาพควรคำนึงถึงขนาดและสีของภาพเป็นประการ

แรก ควรยึดหลักความสมดุลในการจัดวางส่วนประกอบในการออกแบบ นอกจากนี้ ควรจัดเรียงภาพให้เหมาะสมและสื่อความหมายได้ดี เช่น เรียงภาพตามลำดับความสำคัญ เนื้อหา และตามกำหนดเวลา การจัดหน้าเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งของการจัดทำวารสาร โดยการนำเนื้อหา รูปภาพ และอื่น ๆ มาจัดวางให้ได้สัดส่วนสวยงาม สะดวกแก่การอ่าน ดึงดูดสายตา ซึ่งมีทั้งความสวยงามทางศิลปะของการจัดวางหน้าและการสร้างความสนใจแก่ผู้อ่านตั้งแต่หน้าปกไปจนถึงหน้าสุดท้าย การจัดหน้าควรมีความงดงาม น่าสัมผัสดึงดูดใจผู้อ่าน หลักของการจัดองค์ประกอบศิลป์ (Composition) ที่ควรคำนึงถึง 4 ประการพื้นฐาน คือ มีเอกภาพ มีความสมดุล ทั้งด้านเนื้อหา ภาพ ตัวอักษร และน้ำหนัก มีจุดแห่งความสนใจ โดยใช้องค์ประกอบที่สำคัญคือ ตัวอักษร ภาพประกอบ ตาราง แผนภูมิ แผนที่ ด้วยการจัดระยะห่าง และการกำหนดตำแหน่งขององค์ประกอบต่าง ๆ ให้อยู่รวมกันได้อย่างเหมาะสมในแต่ละหน้า และสัมพันธ์กลมกลืนกันจนตลอดเรื่อง ความแตกต่างหรือตัดกันในด้านของระดับสีของภาพ ขนาดตัวอักษรควรตัดกันอย่างมีเอกภาพ และมีความกลมกลืน การเข้ากันได้ของทุกอย่างบนหน้าวารสาร โดยดูแล้วไม่ขัดตา

ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับ ศิริพงษ์ พะยอมเยี่ยม (อ้างใน สุรสิทธิ์

วิทยารัฐ, 2542: 185 - 186, 188 - 189, จุมพล รอดคำดี, 2533: 250, จันทนา ทองประยูร, 2547: 148) กล่าวถึงการนำภาพประกอบมาใช้ในการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ว่า ผู้ออกแบบจำเป็นต้องคำนึงถึงคุณค่าของภาพประกอบต่อสื่อสิ่งพิมพ์ ชนิดของภาพประกอบ มีหลักการในการใช้ภาพประกอบเพื่อให้เกิดความน่าสนใจแก่ผู้ดู ควรใช้หลักการดังนี้ ลักษณะของภาพจะต้องสื่อความหมายได้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการสื่อ ถ้าภาพต้นฉบับที่ได้มามีคุณภาพต่ำควรใช้สกรีนบังความบกพร่องนั้น อาจใช้เทคนิคการตัดต่อผสมภาพให้มีลักษณะแปลกตากว่าที่ผู้ดูจะคาดคิดและเกิดความสนใจ อาจใช้เทคนิคการจัดภาพตัดต้นฉบับบางส่วน (Cropping) ในกรณีที่ภาพเต็มมีส่วนที่ไม่น่าดูอยู่เพื่อทำให้ภาพที่เหลือน่าสนใจยิ่งขึ้น คำนึงถึงตำแหน่งที่ผู้ดูสนใจ เนื่องจากบริเวณพื้นที่ของสิ่งพิมพ์ทั้งหมดมีความสามารถในการจูงใจผู้ดูไม่เท่ากัน ผู้ออกแบบจึงควรจัดวางความสำคัญของภาพเพื่อวางให้ตำแหน่งมีความเหมาะสม ตามลำดับ ใช้เทคนิคในการจัดภาพกับตัวอักษร ได้แก่ การจัดภาพและตัวอักษรในหน้าเดียวกัน การวางภาพและตัวอักษรอยู่คนละหน้า การวางภาพและตัวอักษรเชื่อมต่อเนื่องกันระหว่างสองหน้า โดยมีทั้งภาพที่เน้นกรอบและภาพที่ไม่เน้นกรอบ การจัดในลักษณะนี้จะให้ความรู้สึกที่ต่อเนื่องแก่ผู้ดู เป็นการจัดหน้าที่มีเอกภาพ นอกจากนั้น ภาพยังมีความสำคัญที่ช่วยในการแปลความหมายของเนื้อหาสาระให้ผู้อ่านเข้าใจได้รวดเร็ว และช่วยดึงดูด กระตุ้นความสนใจ อีกทั้งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการออกแบบจัดหน้าสิ่งพิมพ์ทำให้สิ่งพิมพ์น่าสนใจ น่าอ่าน และไม่น่าเบื่อ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ของภาพประกอบและปัจจัยทางด้านศิลปะและด้านเนื้อหาในการใช้ภาพประกอบนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ จันทนา ทองประยูร (2547: 144, 146 - 148, 165 - 166) ที่กล่าวว่า ภาพที่ดีต้องบ่งบอกความจริง สามารถเล่าเรื่องด้วยตัวภาพ ดึงดูดความสนใจทันที นอกจากนั้น การใช้ภาพดึงดูดความสนใจ การใช้สีที่แตกต่างเป็นตัวแปรสำคัญในการดึงดูดความสนใจ ก่อให้เกิดผลกระทบทางจิตวิทยาต่อผู้อ่าน แต่การรับรู้และแปลความหมายของสื่ออาจแตกต่างกันไปในแต่ละวัฒนธรรม นอกจากนั้น ภาพยังสร้างความสัมพันธ์กับวัตถุที่เนื้อหานั้นสื่อตามความเป็นจริงที่มนุษย์รับรู้ ช่วยให้ผู้อ่านจดจำเนื้อหาได้นาน และช่วยสร้างบรรยากาศและความรู้สึกที่ดีแก่ผู้อ่านได้ ภาพประกอบประเภทภาพขาวช่วยสะท้อนให้ผู้อ่านผู้เห็นและเข้าใจเหตุการณ์ตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นจากการมองดูภาพและสร้างความน่าเชื่อถือ และให้ผู้ดูได้รับสัมผัสทางอารมณ์ความรู้สึกมากกว่าการอ่านเนื้อหาเพียงอย่างเดียว และภาพช่วยสื่อสารกับคนทุกระดับ ทุกชนชั้น ทุกเพศ และวัยให้เข้าใจเรื่องราวเหตุการณ์ได้ดีขึ้น และภาพที่มีคุณค่าของความเป็นข่าว คือสามารถรายงานเรื่องราว เหตุการณ์ และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากเนื้อหาในภาพได้

ผลการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ของภาพประกอบและปัจจัยทางด้านศิลปะและด้านเนื้อหาในการใช้ภาพประกอบนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรมล พัฒนวงศ์ (2545) เรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกนิตยสารนาวิกศาสตร์ต่อนิตยสารนาวิกศาสตร์ พบว่า เรื่ององค์ประกอบในการจัดหน้าโดยเฉพาะการสื่อความหมายของภาพ ความคมชัด แสง-เงา เทคนิคของภาพ ถ้าคุณภาพการพิมพ์ต่ำจะทำให้ภาพที่ปรากฏไม่ชัดเจน ในแนวทางเดียวกัน พิชัย ตรีอนุรักษ์ (2532) ที่ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดลำปางที่มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตโดยศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคเหนือ พบว่า ภาพประกอบที่ใช้ในเนื้อเรื่องยังไม่มี ความชัดเจนเท่าที่ควร ภาพสีจะสื่อความหมายได้ดีกว่าภาพขาวดำและสร้างความสนใจให้อยากอ่าน ภาพประกอบเรื่องยังช่วยให้เกิดความเข้าใจและเรียกร้องความสนใจได้อีกด้วย ภาพช่วยเสริมสร้างความเข้าใจ ความหมาย และสร้างประสบการณ์ให้ผู้อ่าน ถ้าหากภาพประกอบเรื่องไม่มีความชัดเจน จะก่อให้เกิดปัญหา อุปสรรคในการอ่านได้ ดังนั้น ต้องมีการปรับปรุงภาพให้มีความชัดเจนและเหมาะสมกับผู้อ่านนอกจากนั้น ประชาชนมีความเห็นว่า ภาพสีจะสื่อความหมายได้ดีกว่าภาพขาวดำ อาจเป็นเพราะว่า ภาพสีมีความหลากหลาย สีสดใสสวยงามทำให้ได้รับความสนใจมากขึ้น และภาพประกอบชนิดภาพสีและภาพขาวดำเหมือนของจริงได้สร้างความเข้าใจเป็นอย่างมากสำหรับชาวชนบทดีกว่าตัวหนังสือ จึงทำให้ชอบดูภาพประกอบเรื่องมากกว่าการอ่าน ซึ่งผลการวิจัย สอดคล้องกับการศึกษาของสมพงษ์ ศิริเจริญ (2505: 22 - 25) ซึ่งพบว่า ภาพประกอบหนังสือช่วย

เร้าความสนใจของผู้อ่านได้ผล ภาพประกอบช่วยแปลความหมายของเนื้อได้ดี ภาพสีช่วยเพิ่มความสนใจและความเป็นจริงได้ดีกว่าภาพขาวดำ

ในเรื่องของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านต่อการใช้ภาพประกอบเพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับวารสารองค์กรนั้น ควรนำมาเป็นประเด็นประกอบการพิจารณาการประเมินคุณค่าวารสารองค์กรตามที่ สุริทอง ศรีสะอาด (2536: 19) ได้กล่าวไว้ ทางด้านวัตถุประสงค์ของการจัดทำวารสารพิจารณาจากบรรณาธิการและคณะผู้จัดทำ เนื้อหาของบทความที่ถูกต้อง น่าสนใจได้นำเสนอได้ น่าสนใจ และสามารถอ้างอิงเพื่อการศึกษาและวิจัย ตลอดจนมีจำนวนบทความที่เหมาะสม นอกเหนือจากการใช้กระดาษที่มีคุณภาพและตั้งราคาวารสารที่เหมาะสม

### 2.3 การใช้ประโยชน์จากภาพประกอบในวารสารองค์กร

ผลการวิจัยนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามมีการใช้ประโยชน์จากภาพประกอบในวารสารองค์กรมากที่สุด คือ ช่วยเพิ่มความน่าสนใจและความน่าอ่านให้กับเนื้อหาที่อ่าน ส่วนกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์มีการใช้ประโยชน์จากภาพประกอบในวารสารองค์กรมากที่สุด คือ “ทำให้ทราบถึงเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ขององค์กร รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้รับความรู้และความบันเทิงจากการอ่านวารสารแล้วดูภาพประกอบไปด้วย ผ่อนคลายความตึงเครียด ประโยชน์ที่ได้จากภาพประกอบและประสบการณ์ที่ได้จากภาพสามารถนำไปใช้ในการใช้ชีวิตประจำวันและสร้างบรรยากาศแห่งการรับรู้ในเนื้อหาได้เพิ่มมากขึ้น” นอกจากนั้น กลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์มีการใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ คือ “ภาพประกอบให้ยังทำให้ข้อมูลเนื้อหาที่มีความน่าเชื่อถือและทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น อีกทั้งสามารถอ้างอิงถึงแหล่งที่มาของภาพได้ ถ้าเป็นภาพของเหตุการณ์และเรื่องราวที่สำคัญหรือภาพของข่าว เป็นประโยชน์ในการเพิ่มเติมความรู้ที่ได้นอกเหนือจากการอ่าน และภาพประกอบยังช่วยเป็นการประชาสัมพันธ์องค์กร” “ภาพประกอบช่วยในการสื่อความหมายร่วมกับเนื้อหา ช่วยบรรยายและสนับสนุนเนื้อหา ทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจได้รวดเร็วขึ้นและเพื่อความสวยงาม เป็นการเพิ่มสีสันให้กับวารสารให้น่าอ่านและชวนติดตามเรื่องราวได้ดีกว่าวารสารที่มีแต่เนื้อหาเพียงอย่างเดียว” “ภาพประกอบให้ความรู้และข้อเท็จจริงในการสนับสนุนเนื้อหาให้มีความกระชับและชัดเจนยิ่งขึ้น โดยผู้อ่านอาจต้องอาศัยการวิเคราะห์จากการอ่านนั้นแล้วดูภาพประกอบก็จะมีคามเข้าใจยิ่งขึ้นกว่าอ่านเนื้อหาเพียงอย่างเดียว” “ภาพประกอบจะช่วยสร้างจินตนาการและดึงดูดความสนใจในการอ่านเพิ่มมากยิ่งขึ้น”

ผลการวิจัยในด้านการใช้ประโยชน์จากภาพประกอบนี้ สอดคล้องกับ ศิริชัย ศิริเกษ และกาญจนา แก้วเทพ (2531) ที่ได้ศึกษาถึงความต้องการของผู้รับสารจากสื่อมวลชนดังที่แมคควอล และคณะ (McQuail and Others) ได้สร้างไว้เพื่อให้สอดคล้องกับการใช้สื่อและความ

พึงพอใจของผู้รับสารว่าผู้รับสารต้องการสารสนเทศ เพื่อทราบถึงเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง สภาพปัจจุบันที่อยู่รอบตัวและสังคม เป็นเครื่องมือในการแสวงหาข้อแนะนำในการปฏิบัติความคิดเห็นและการตัดสินใจ เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นและสนองความสนใจ เป็นการเรียนรู้และศึกษาด้วยตนเอง และสร้างความรู้สึที่มั่นคง โดยใช้ความรู้ที่ได้มาจากสื่อมวลชน และความต้องการสร้างความมีเอกลักษณ์ให้แก่ตนเอง เพื่อเป็นแรงเสริมแก่ค่านิยมส่วนบุคคลโดยเป็นตัวแทนพฤติกรรมแสดงออกร่วมกับค่านิยมของคนอื่น ๆ และเข้าใจตนเอง นอกจากนั้นผู้รับสารยังมีความต้องการรวมตัวและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เพื่อมองเห็นและเข้าใจสภาพแวดล้อมของคนอื่น แสดงออกร่วมกับผู้อื่นและเกิดความรู้สึในลักษณะที่เป็นเจ้าของ นำไปใช้ในการสนทนาและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ใช้แทนเพื่อน ช่วยในการดำเนินตามบทบาททางสังคม สร้างสายสัมพันธ์กับครอบครัว เพื่อน และสังคม ความต้องการความบันเทิง เพื่อหลีกเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยงจากปัญหาต่าง ๆ เป็นการผ่อนคลาย ได้วัฒนธรรมที่เป็นของแท้ ความสนุกทางสุนทรียะได้มีอะไรทำเพื่อมาเวลาให้หมดไป ได้ปลดปล่อยอารมณ์ ดังนั้น วารสารองค์กรควรให้ประโยชน์ในด้านเนื้อหาที่ให้ความรู้ความบันเทิง มีความแปลกใหม่ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ซึ่งก่อให้เกิดสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและชีวิตประจำวันได้ ให้ความรู้รอบตัวกว้างขวางมากขึ้น และเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (จริญ สมสงวน, 2546 และสุภัทรา พันธุ์จันทร์, 2541)

ผลการวิจัยนี้ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากภาพประกอบในวารสารองค์กรมากที่สุด คือ ภาพประกอบทำให้เกิดความรู้ การรับรู้ ทำให้เนื้อหาน่าอ่าน/น่าสนใจ และไม่น่าเบื่อ ส่วนกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มากที่สุด คือ “การเสนอเนื้อหาของภาพประกอบควรให้ตรงกับเนื้อเรื่อง ภาพประกอบควรมีความเหมาะสมกับเนื้อหาภาพประกอบจะสื่อความหมายได้หลายอย่าง ดังนั้น ควรเลือกภาพให้ตรงกับสิ่งที่ต้องการจะสื่อ” นอกจากนั้น “ภาพประกอบทำให้เนื้อหาน่าอ่านและน่าสนใจ” “ภาพประกอบทำให้อ่านแล้วมีความเพลิดเพลิน รวมทั้งได้รับความบันเทิง” “ทำให้อ่านเนื้อหาแล้วเข้าใจได้ทันที มีความชัดเจน และควรมีภาพประกอบ เพราะภาพประกอบทำให้เข้าใจได้ดีกว่าการที่มีเนื้อหาเพียงอย่างเดียว”

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากภาพประกอบนี้สอดคล้องกับ สิริพงศ์ พะยอมแย้ม (อ้างใน สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2542: 185 - 186, 188 - 189 และ สมควร เพียรพิทักษ์, 2544: 78, จุมพล รอดคำดี, 2533: 250, จันทนา ทองประยูร 2547: 144, 146 - 148) ที่กล่าวถึง คุณค่าของภาพประกอบต่อสื่อสิ่งพิมพ์ว่า ผู้อ่านยอมให้ความสนใจและพอใจต่อการดูรูปภาพมากกว่าสิ่งพิมพ์ที่มีแต่ตัวอักษรล้วน ภาพประกอบจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดการรับรู้และเข้าใจเรื่องราวในสิ่งพิมพ์ได้รวดเร็วกว่าการใช้ตัวอักษร ภาพประกอบจะทำหน้าที่

เป็นบริเวณพักสายตาจากตัวอักษร การนำภาพประกอบมาใช้ในการออกแบบเพื่อให้เกิดความน่าสนใจแก่ผู้อ่าน ลักษณะของภาพจะต้องสื่อความหมายได้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการสื่อให้ผู้อ่าน นอกจากนั้น ภาพทำให้เกิดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ภาพที่สามารถนำมาพิสูจน์อ้างอิงได้ง่ายเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการเพิ่มพูนความรู้ และเป็นบันทึกประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่คนสมัยก่อนถ่ายทอดความรู้สึกลึกซึ้งคิด ตลอดจนความรู้ต่าง ๆ แก่คนรุ่นหลัง นอกจากนั้น ภาพยังช่วยหยุดเหตุการณ์ที่เคลื่อนไหวได้ในตัวภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวรัตน์ มาเสถียร (2546) พบว่า มีระดับความพึงพอใจในความทันสมัย ทันเหตุการณ์ของเนื้อหา และการใช้ประโยชน์พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้ประโยชน์ในการนำไปใช้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจภาษาอังกฤษในด้านต่าง ๆ

ผลการวิจัยทางด้านการคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากภาพประกอบในวารสารองค์กรในเรื่องของการทำหน้าที่ของภาพ การเลือกภาพ และการใช้ภาพประกอบยังสอดคล้องกับแนวคิดของ จุมพล รอดคำดี (2533: 250) ที่กล่าวถึงหน้าที่ของภาพไว้ว่า ภาพจะมีหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้ (1) ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ภาพที่จะช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านเป็นสิ่งแรกได้แก่ ภาพหน้าปก ซึ่งจะสร้างความสนใจให้ผู้อ่านเปิดอ่านเรื่องภายในเล่ม (2) ประกอบเรื่อง ช่วยอธิบายเนื้อหาให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด (3) อธิบายเรื่อง ภาพจะแสดงเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้มาก โดยใช้คำอธิบายภาพน้อยที่สุด (4) เป็นสื่อความหมาย ภาพสามารถให้ความหมายแก่ผู้พบเห็นด้วยรูปลักษณะของสิ่งที่ปรากฏในภาพนั่นเอง มีความหมายอยู่ในตัวของภาพแต่อาจใช้คำอธิบายประกอบเพิ่มเติมเข้าไปด้วย เพื่อช่วยให้ผู้อ่านแปลความหมายของภาพนั้นได้อย่างถูกต้องแน่นอนยิ่งขึ้น และ (5) ใช้ตกแต่งหน้า วารสารที่มีแต่ตัวอักษรพิมพ์เพียงอย่างเดียวจะมองดูไม่น่าสนใจ แต่เมื่อวางภาพไปข้างแล้วจะช่วยให้หน้านั้นดูน่าสนใจขึ้น เพราะภาพจะผ่อนคลายความหนาแน่นของตัวหนังสือ ช่วยทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะอ่านต่อไป

ในแนวทางที่สอดคล้องกัน วิชญ์ สุวรรณเพิ่ม (2542: 181 - 182) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคในการเลือกภาพเพื่อให้ได้ภาพที่มีคุณลักษณะที่ดีไว้ว่า ภาพจะต้องมีความหมายและบอกกล่าวเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ภาพที่ดีจะต้องสื่อความหมายและให้รายละเอียดแก่ผู้อ่านได้มาก ภาพจะต้องมีคุณภาพดีในการถ่ายทำ คือ ภาพที่มีคุณภาพจะต้องมีความคมชัด ตรงโฟกัส มีสีทัน ลักษณะของสีหรือค่าของสีถูกต้องตามความเป็นจริง แสดง Action ของสิ่งที่ถ่าย มีชีวิตชีวา มองดูให้ความรู้สึกมีแสงและเงา ตลอดจนการจัดภาพถูกต้องตามรูปแบบทางศิลป์ ภาพที่มีคุณภาพดีต้องมีความเข้มสูงพอ เนื่องจากภาพที่จะทำแม่พิมพ์โดยทั่วไปจะลดความเข้มลงไปจากภาพต้นฉบับ ภาพที่มีคุณภาพดีต้องมีขนาดใหญ่พอที่จะนำมาทำแม่พิมพ์ได้ ภาพต้นฉบับขนาดใหญ่เมื่อลดส่วนลงจะมีความคมชัดมากขึ้นและมีความมัน นอกจากนั้น การนำเอาภาพประกอบมาใช้ควรให้เหมาะสมกับ

โอกาสและหน้าที่ของภาพ โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์, 2548: 46, ประจิต ทัศนบุตร, 2539: 44) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างบุคลิกของงาน ทำให้ผู้ดูหรือผู้อ่านได้รับรู้และยอมรับรูปแบบ ลักษณะเด่นเฉพาะและส่วนประกอบต่าง ๆ ในงานนั้น เพื่อสร้างความสวยงามทางศิลปะของงาน ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบและการนำเสนอภาพมุ่งที่จะใช้ภาพเพื่อการเสนอเนื้อหา และเน้นการสร้างคุณค่าทางด้านความสวยงามและเป็นการพัฒนาความคิด ความรู้สึก ตลอดจนการก่อให้เกิดความงอกงามทางจิตใจ เพื่อดึงดูดความสนใจแก่ผู้พบเห็นและกลุ่มเป้าหมายโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบภาพ การจัดวางเนื้อหาภายในภาพ ตลอดจนสีสรรที่ปรากฏ จะเป็นส่วนกระตุ้นให้เกิดความสนใจยิ่งขึ้น เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลเกิดความง่ายในการจดจำ รูปภาพและแนวทางการออกแบบนั้นจะทำให้เกิดความชัดเจนของเนื้อหาสาระมากยิ่งขึ้น โดยใช้ประกอบการอธิบายความรู้ ใช้ประกอบข้อมูลทางสถิติ อธิบายความคิดรวบยอด และอ้างอิงสิ่งที่ปรากฏจริง ภาพจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น

นอกจากนั้น ในการเลือกภาพนั้นยังสอดคล้องกับแนวคิดของสมควร เพียรพิทักษ์ (2544: 78, จุมพล รอดคำดี, 2533: 250, ประชัน วัลลิโก, 2545: 149 - 161) ที่กล่าวว่า การเลือกภาพนั้น ต้องเป็นภาพที่ทำให้ทั้งความสวยงามและถูกต้องทางด้านคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็นภาพถ่าย ภาพเขียน ภาพวาดหรือรูปอื่นใด ทั้งภาพขาวดำและภาพสี แต่ภาพสีดูเป็นธรรมชาติจริงจังกว่ และช่วยให้ผู้ดูเกิดความเข้าใจง่ายกว่าและรวดเร็วกว่าภาพธรรมดา นอกจากนั้น ภาพที่สามารถนำมาพิสูจน์อ้างอิงได้ง่าย เป็นประโยชน์อย่างมากต่อการเพิ่มพูนความรู้ตึกนึกคิด ตลอดจนความรู้ต่าง ๆ แก่คนรุ่นหลัง

หลักในการพิจารณาเลือกภาพมีหลายประการ เช่น ภาพเป็นสื่อที่ทำให้ผู้อ่านเข้าไปใกล้ชิด และสามารถมองเห็นได้ด้วยสายตา ภาพเป็นสื่อซึ่งสามารถให้ความจริงได้ดีกว่าตัวหนังสือ ภาพให้ความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ถ้าหากเราได้รวมเอาชื่อกับภาพเข้าด้วยกัน ภาพเป็นสื่อที่จะเพิ่มความน่าสนใจ และภาพทำให้การจัดหน้ามีชีวิตชีวขึ้น

นอกจากนั้น การเลือกภาพควรพยายามหาภาพที่มีความหมายและมีความชัดเจนควบคู่กันไป โดยมีข้อควรพิจารณา คือ ภาพจะต้องให้ความหมายหรือบอกกล่าวอย่างใดอย่างหนึ่ง บางภาพเป็นเพียงบันทึกเหตุการณ์ธรรมดา แต่บางภาพอาจจะถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกและทัศนคติของบุคคลในภาพได้ คุณภาพของภาพจะต้องดี ภาพจะต้องมีความคมชัด มุ่งเป้าประกอบภาพที่ดีและมีเนื้อหาที่สื่อความหมายได้ดี เลือกภาพซึ่งดีที่สุดมาตีพิมพ์ ในเรื่องของการนำภาพประกอบมาใช้นั้นสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตที่พบว่า การนำภาพถ่ายมาผสมกับภาพการ์ตูนก่อให้เกิดผลการเรียนรู้ที่ดีกว่าภาพการ์ตูนธรรมดา เช่น เนื้อหาที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์ นักเรียนได้เห็นภาพที่สมจริงผสมกับความเร้าใจของภาพการ์ตูน

นอกจากนั้น การนำภาพมาใช้ควรคำนึงถึงการตีความหมายของภาพด้วยการมีประสบการณ์ร่วมกันของผู้ส่งสารและผู้รับสาร ตลอดจนบริบททางวัฒนธรรมและภูมิหลังของผู้รับสารเป้าหมาย โดยเฉพาะภาพประกอบประเภท

ภาพอุปมาอุปไมย ภาพอุปมาอุปไมยจะสามารถสื่อสารได้อย่างสัมฤทธิ์ผลหากถูกนำมาใช้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ภาพประกอบจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดการรับรู้และเข้าใจเรื่องราวในสิ่งพิมพ์ได้รวดเร็วกว่าการใช้ตัวอักษรเพียงอย่างเดียว (ไพศาล กุศลวิริยะ: 2528, สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2542: 185 - 186, ณัฐพงษ์ หริรักษาพิทักษ์, 2540)

ผลการวิจัยนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบใช้แบบสอบถามมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำวารสารองค์กรมากที่สุด คือ ให้ข่าวสารแก่ผู้อ่านที่ผู้อ่านต้องการทราบ ให้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรที่องค์กรต้องการเผยแพร่ ให้ความรู้แก่พนักงาน เป็นสื่อกลางการประสานความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร และเพิ่มช่องทางการสื่อสารระหว่างองค์กรกับพนักงานและลูกค้า ประโยชน์จากการที่ประชาชนนอกองค์กรได้อ่านข่าวสารขององค์กรที่จัดทำวารสารทำให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และถ้าผลผลิตออกมาดีก็เท่ากับเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่ดีขององค์กร ควรมีรายละเอียดครบถ้วนในสิ่งที่ผู้อ่านต้องการ ส่วนกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดทำวารสารองค์กรมากที่สุด คือ “ควรมีภาพประกอบในสัดส่วนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและสื่อเรื่องราวได้ตามวัตถุประสงค์ในการนำภาพประกอบมาใช้ สิ่งที่ต้องการจะบอกให้ชัดเจน และจัดรูปแบบให้เหมาะสมทั้งเนื้อหาภาพ พร้อมคำบรรยายภาพ เนื้อหาและภาพประกอบควรคำนึงถึงประเภทของวารสารว่าเป็นทางด้านวิชาการหรือบันเทิง”

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำวารสารองค์กรนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ครุณี หิรัญรักษ์ (2540: 782 - 783, นันทริกา คุ่มไฟโรจน์, 2535: 3 - 5, 4 - 7 และบุญเกื้อ ควรหาเวช, 2539: 81) ที่กล่าวถึงวารสารองค์กรว่า วารสารภายใน วารสารภายนอก และวารสารทั้งภายในและภายนอกองค์กรมีวัตถุประสงค์ เพื่อบอกกล่าวพนักงานให้รู้ถึงนโยบายและการปฏิบัติงานของบริษัท เพื่อเผยแพร่ความดีความชอบอันเป็นผลจากการกระทำของพนักงานบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และเพื่อพัฒนาและเพิ่มขวัญกำลังใจให้แก่พนักงานในการทำงาน เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย และอุดมการณ์ขององค์กร เพื่อถ่ายทอดกิจการความเจริญก้าวหน้าและข่าวสารของสถาบันออกสู่มวลชน องค์กร เพื่อสร้างชื่อเสียง ศรัทธา และความเข้าใจอันดีของบุคคลภายในและภายนอกให้เผยแพร่ออกไป เพื่อส่งเสริมสัมพันธ์ภาพระหว่างองค์กรกับองค์กรอื่น ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ เทคนิควิชาการใหม่ ๆ เกิดความร่วมมือระหว่างกลุ่มที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบคล้ายคลึงกัน ซึ่งวัตถุประสงค์ย่อมแตกต่างกันตามประเภทของวารสารองค์กรและวัตถุประสงค์ในการจัดทำวารสารขององค์กรนั้น ๆ สำหรับการที่จะจัดพิมพ์วารสารของหน่วยงาน ต้องกำหนดขอบเขต หน้าที่ วัตถุประสงค์และนโยบายของวารสาร นอกจากนี้ ยังต้องวางแผนในเรื่องของขนาดรูปเล่ม การจัดหน้า การเสนอภาพประกอบ

จำนวนพิมพ์ กำหนดออก วิธีจำหน่ายแจก งบประมาณในการจัดทำ การมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมไปถึงการสำรวจความต้องการของผู้อ่าน ซึ่งวารสารองค์การควรมีคุณลักษณะที่ดี ดังที่ วิจิตร อาวะกุล (2539: 84 - 85, สุริทอง ศรีสะอาด, 2535: 19, จันทนา ทองประยูร, 2547: 165 - 166, 168, ชีรพงศ์ ประดิษฐ์กุล, 2546: 14, ชีรพงศ์ พะยอมแย้ม อ่างในสุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2542: 185 - 186, 188 - 189, กมลชนม์ แห้วทอง, 2546, สมควร เพียรพิทักษ์, 2544: 84, จันทนา ทองประยูร, 2547: 165 - 166, 168, 171 และ วิษณุ สุวรรณเพิ่ม อ่างใน นฤมล พัฒนา, 2542: 27) คือ สิ่งพิมพ์ต้องจัดทำให้มีลักษณะที่เมื่อคนเห็นแล้วอยากอ่าน โดยใช้เทคนิค ความคิด การออกแบบให้สี ฯลฯ มีรสนิยมดี มีสาระให้ความรู้สติปัญญา และเป็นอาหารสมอง ต้องออกต่อเนื่องเป็นประจำ และต้องสร้างสัมพันธภาพของหน่วยงานกับประชาชน และสร้างความแข็งแกร่งและราบรื่นแก่การดำเนินการประชาสัมพันธ์ โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการจัดทำ ขอบเขตของวารสารและความเหมาะสมกับผู้อ่าน มีเนื้อหาที่มีคุณค่าและสามารถนำไปอ้างอิงเพื่อการศึกษาและการวิจัยได้ และพิจารณาคุณภาพของวารสารในด้านกระดาษที่ใช้ ขนาด รูปเล่ม ความชัดเจนและขนาดของตัวพิมพ์ ภาพประกอบ การเลือกภาพซึ่งเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการบรรณาธิกรภาพเพื่อให้ได้ภาพที่มีคุณค่า การเลือกภาพต้องสอดคล้องกับนโยบายของสิ่งพิมพ์ คำนึงถึงเนื้อหาของภาพว่ามีคุณค่า ความสำคัญ และความน่าสนใจ ประเด็นของเนื้อหาในภาพ รูปแบบและจุดเน้นของการนำเสนอ การอธิบายเรื่องราวด้วยภาพ และน้ำหนักความสำคัญของภาพเมื่อนำเสนอพร้อมเนื้อหาอื่น ควรคัดเลือกภาพตามความต้องการของผู้อ่านและสามัญสำนึกอย่างมีวิจารณญาณ ถ้าเป็นภาพข่าวควรเป็นภาพที่ถ่ายตามความเป็นจริง ชัดชัด และเป็นกลางตามสถานการณ์และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ควรประเมินคุณค่าของภาพ โดยภาพประกอบสื่อสิ่งพิมพ์ที่ดีนั้น ต้องสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตัวของภาพเองเป็นส่วนใหญ่ และช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจได้ทันทีเมื่อเนื้อความกล่าวถึงเรื่องนั้น ๆ ซึ่งจะช่วยให้การบรรยายความสั้นและกระชับมากขึ้น โดยอาศัยการออกแบบและการนำภาพประเภทต่าง ๆ มาประกอบ ได้แก่ ภาพวาด ภาพถ่าย สถิติ แผนภูมิ ภาพถ่ายเหมือนจริง เป็นต้น และต้องลำดับความสำคัญของส่วนประกอบ ต่าง ๆ เช่น การเน้นด้วยภาพ จะจัดวางภาพแบบใดให้ดูเด่นดึงดูดความสนใจ

สำหรับการนำภาพข่าวมาใช้เป็นภาพประกอบนั้น ภาพข่าวที่ดีต้องบ่งบอกความเป็นจริง สามารถเล่าเรื่องด้วยตัวภาพ ดึงดูดความสนใจในทันที ทั้งนี้ ภาพประกอบนั้นอาจมีคำบรรยายภาพ (Caption) เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่กระจ่างชัดมากขึ้น คำบรรยายภาพที่มีความหมายช่วยเพิ่มคุณค่า ความหมาย และความสำคัญให้แก่ภาพได้ ส่วนภาพประกอบที่เป็นภาพปกควรออกแบบให้มีสีสันสวยงาม เพราะถือว่าหน้าปกจะสร้างความประทับใจครั้งแรกและต้องสร้างความสนใจและชักจูงใจให้อ่าน การเลือกภาพหน้าปกจะสอดคล้องกับเนื้อหาภายในฉบับเป็นสำคัญ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีโสภา มีเจริญ (2530, สรศักดิ์ สมเจษ: 2542, เพ็ญพร ต่อสกุลแก้ว: 2541, ไพศาล สุวรรณเศรษฐ์, 2538, พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์, 2548: 46, ประชิด ทิณบุตร, 2539: 44) ที่พบว่า ภาพประกอบเรื่องและชนิดของภาพประกอบเรื่องส่วนใหญ่ต้องการภาพวาดเหมือนของจริง และสิ่งแรกที่ทำให้หนังสือภาพดึงดูดความสนใจ ทำให้กลุ่มตัวอย่างสนใจมีความอยากอ่านอยากหยิบ ได้แก่ ใช้รูปภาพประกอบเรื่องที่หน้าปก และชื่อเรื่อง ภาพปกและภาพประกอบสัมพันธ์กับเนื้อหา ภาพประกอบเป็นภาพถ่ายสีธรรมชาติ ภาพอยู่ด้านบนตัวอักษรอยู่ด้านล่างและมีอักษรบรรยายภาพ และภาพประกอบทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ดี และยังมีสีสันสวยงาม ดึงดูดความสนใจได้ดี และเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อความหมาย การออกแบบ และการใช้ภาพที่เหมาะสมจะช่วยให้การสื่อความหมายได้ตรงตามวัตถุประสงค์และเข้าใจง่าย ใช้เวลาน้อยและเพิ่มความชัดเจนของสาระได้มากยิ่งขึ้น และเพื่อดึงดูดความสนใจแก่ผู้พบเห็นและกลุ่มเป้าหมายโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบภาพ การจัดวางเนื้อหาภายในภาพ ตลอดจนสีสรรที่ปรากฏจะเป็นส่วนกระตุ้นให้เกิดความสนใจในสื่อ นั้น ๆ

### 3. ข้อเสนอแนะ

#### 3.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย

จากผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

3.1.1 ความคิดเห็นต่อการใช้ภาพประกอบในด้านสัดส่วนเนื้อหาต่อภาพประกอบเท่ากับ 70 : 30 นั้น แสดงให้เห็นว่า ภาพประกอบมีความสำคัญต่อวารสารองค์กร เพราะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการสื่อ เกิดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น มีความน่าสนใจและสวยงาม ฉะนั้น ในการจัดทำวารสารองค์กรนั้น หากนำภาพประกอบมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในสัดส่วนที่เหมาะสมจะช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับวารสารองค์กรได้

3.1.2 ภาพประกอบมีหลายประเภท ภาพถ่ายเหมือนจริงได้รับความนิยมมากที่สุด รองลงมา คือ ภาพกราฟิกต่าง ๆ ฉะนั้น การจัดทำวารสารองค์กรนั้น ควรใช้ภาพประกอบหลายประเภทผสมกันในส่วนและการจัดวางรูปแบบที่เหมาะสม สวยงาม เพื่อสร้างความดึงดูดใจ และความเข้าใจในเนื้อหาโดยเฉพาะเนื้อหาข้อมูลบางอย่างที่ไม่สามารถนำภาพถ่ายหรือภาพเขียนมาแสดงประกอบคำอธิบายได้ชัดเจน

3.1.3 การจัดทำวารสารองค์กรควรคำนึงถึงคุณลักษณะทางด้านเนื้อหา คุณภาพของการถ่ายภาพ ความคมชัด การใช้สี องค์ประกอบของการจัดภาพ และด้านอื่น ๆ ของภาพประกอบ เนื่องจากคุณลักษณะดังกล่าวส่งผลต่อการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับวารสารองค์กรทั้งใน

ด้านเนื้อหาที่ใช้ภาพประกอบอย่างสอดคล้อง ให้รายละเอียด อธิบายข้อมูลให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม ยิ่งขึ้น เหมาะสมกับเรื่องราว คุณลักษณะด้านต่าง ๆ ของภาพประกอบ เช่น คุณภาพของการถ่ายภาพ ของภาพประกอบควรมีคุณภาพสูง มีความคมชัด และใช้สีสดใส รวมทั้งควรจัดภาพได้เหมาะสม สมดุลได้สัดส่วน เหมาะกับเนื้อหาและเหตุการณ์ของภาพ มีความสมบูรณ์และดูแล้วเข้าใจได้ทันที

3.1.4 การนำภาพประกอบมาใช้ในการจัดทำวารสารองค์กร ควรคำนึงถึงปัจจัย ทางด้านศิลปะและปัจจัยทางด้านเนื้อหาในภาพประกอบที่ช่วยส่งผลต่อการเพิ่มคุณค่าให้กับวารสาร องค์กรคือ การช่วยดึงดูดความสนใจ นอกจากนั้น ควรช่วยสร้างบรรยากาศ อารมณ์ ความรู้สึกใน ภาพ ความคมชัด การเห็นรายละเอียดในภาพ ความสวยงาม เทคนิคการถ่ายภาพ การสร้าง จินตนาการ และอื่น ๆ ส่วนปัจจัยทางด้านเนื้อหาในภาพประกอบคือ เนื้อหาเกี่ยวกับความจริงตาม เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากนั้น คือ ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความทันเวลา และอื่น ๆ

3.1.5 การจัดทำวารสารองค์กรควรคำนึงถึงการใช้ประโยชน์จากภาพประกอบของ ผู้อ่านซึ่งมีแตกต่างกันไป โดยอาจเพิ่มความน่าสนใจและความน่าอ่านให้กับเนื้อหาจะช่วยสร้าง คุณค่าให้กับวารสารองค์กร ซึ่งล้วนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำวารสารองค์กรเพื่อ ตอบสนองการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากภาพประกอบให้กับผู้อ่านที่เป็น กลุ่มเป้าหมายขององค์กรได้อีกแนวทางหนึ่ง

3.1.6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำวารสารองค์กรจากงานวิจัย นี้เป็นข้อมูลเบื้องต้นที่องค์กรต่าง ๆ สามารถนำคุณค่าและประโยชน์จากภาพประกอบที่ได้จาก งานวิจัยนี้ไปใช้ในการเพิ่มคุณค่าให้กับวารสารขององค์กรเพื่อตอบสนองนโยบายขององค์กร นอกจากนี้ องค์กรอาจทำการสำรวจความคิดเห็น ความต้องการของผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของ องค์กร เพื่อทำให้ทราบความคิดเห็น ความต้องการ ปฏิติกริยาป้อนกลับ (Feedback) และ ข้อเสนอแนะของผู้อ่านที่เป็นประโยชน์ ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการ ดำเนินการจัดทำวารสารองค์กรเพื่อตอบสนองนโยบายขององค์กรต่อไป

## 3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

3.2.1 งานวิจัยครั้งต่อไปนั้น ควรไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ขององค์กร ที่จัดทำวารสารองค์กรนั้น ๆ และเป็นกลุ่มเป้าหมายโดยตรง

3.2.2 การศึกษาวิจัยอาจทำในรูปแบบของการศึกษาเกี่ยวกับการจัดหน้า ซึ่งเป็นการจัดวางภาพประกอบในรูปแบบต่าง ๆ และนำภาพประกอบประเภทต่าง ๆ มาใช้ประกอบ แบบสอบถาม อาจเป็นการวิจัยเชิงทดลอง หรือเพื่อเป็นการศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบความชอบ

ความสนใจ ประเภทและคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ของภาพประกอบอันพึงประสงค์ในวารสารองค์กร  
ของกลุ่มตัวอย่าง

